

≡ Eesti
≡ Kontsert

JAAPANI AED

Taiko-trummide ansambel TEAM EN

Jaapan

Liisi Koikson vokaal • Raun Juurikas klahvpillid
Martin Petermann löökpillid • Eesti Rahvusmeeskoor
Dirigent Mikk Üleoja

admirals

**Eesti Kontserdi
hooaja peatoetaja**

**Ole oma
finantsmaailma
dirigent!**

admirals.com

N 29. VEEBRUAR 2024 19.00 Estonia kontserdisaal

R1. MÄRTS 2024 19.00 Pärnu kontserdimaja

L 2. MÄRTS 2024 19.00 Jõhvi kontserdimaja

JAAPANI AED

Taiko-trummide ansambel TEAM EN Jaapan

Yosuke Oda, Kazunari Abe, Miku Shibata, Yuka Kakuma, Hana Iida

Liisi Koikson vokaal

Raun Juurikas klahvpillid

Martin Petermann löökpillid

Eesti Rahvusmeeskoor

Dirigent **Mikk Üleoja**

Täname: Kertu ja Riho-Bruno Bramanis

Kontsert on järelkuulataav Klassikaraadio kodulehel.

オープニング / „Opening“

Yosuke Oda, Kazunari Abe, Yuka Kakuma (taikod), Hana lida (*clapboard*)

心鬼 / „Shinki“ (traditsionaal)

Yosuke Oda (taiko)

[Punane deemon arvatakse olevat Jaapani jumaluse Bishamonteni taaskehastus, kes toob kevade ja palvetab rikkaliku saagi pärast]

Kazunari Abe (*1974)

龍の声 / „The Echo of Dragon Singing“ (2014)

Kazunari Abe (*shinobue, nohkan*), Yuka Kakuma (taiko)

[Müstilised kõlad kutsuvad rännakule väljaspool aega ja ruumi]

„Wagamama“ (traditsionaal)

Miku Shibata, Yuka Kakuma, Kazunari Abe (taikod), Yosuke Oda (*chappa*)

[Nad kannavad mängides trummi õlgadel]

百花繚乱 / „Hyakka-Ryōran“ (traditsionaal)

Hana lida (*shamisen*)

[*Shamiseni* mängitakse erilist tehnikat kasutades]

津軽じょんがら節 / „Tsugaru Jongara Bushi“ (traditsionaal)

Hana lida (*shamisen*)

[Jaapani rahvalaulud Tsugaru regioonist Aomori prefektuuris]

Kazunari Abe

旅立ち / „Departure“ (2019)

Kazunari Abe ja Yuka Kakuma (*shinobue*)

[Nostalgiline, ent sündmusterohke ringreis]

激鼓 / „Gekko“ (traditsionaal)

Yosuke Oda (taiko)

[Trumme mängitakse madalas asendis kasutades kogu keha]

VAHEAEG

Eesti rahvalaulud / seadnud **Liisi Koikson, Raun Juurikas** ja **Martin Petermann**

- „Õhtu ilu“

- „Vaikne kena kohakene“ (tekst: Martin Körber)

Jaak Johanson (1959–2021) / seadnud **Liisi Koikson, Raun Juurikas** ja **Martin Petermann**

„Tuhat tänu“ (tekst: Mae Kivilo)

Liisi Koikson (vokaal), Raun Juurikas (klahvpillid), Martin Petermann (löökpillid)

Liisi Koikson (*1983)

„Sind vaid kiidan“ (tekst: Liisi Koikson)

Liisi Koikson (vokaal), Raun Juurikas (klahvpillid), Martin Petermann (löökpillid), Kazunari Abe, Hana lida

Kazunari Abe

„Onokoro“ (2019)

Liisi Koikson (vokaal), Raun Juurikas (klahvpillid), Martin Petermann (löökpillid), TEAM EN

Jaapani rahvalaul / seadnud **Kazunari Abe**

„Firefly Song“ (2024)

Eesti Rahvusmeeskoor

Veljo Tormis (1930–2017)

„Pikse litaania“ (1973), tekst: Ain Kaalep Erastvere piksepapi loitsu „Pikse palve“ ainetel

„Pärismaalase lauluke“ (1981)

Eesti Rahvusmeeskoor, Margus Vaht (suur trumm), TEAM EN

Veljo Tormis / seadnud **Kuldar Schüts**

„Viimane laev“ (1981), tekst Juhan Smuul

Liisi Koikson (vokaal), Raun Juurikas (klahvpillid), Martin Petermann (löökpillid), Eesti Rahvusmeeskoor, TEAM EN

Kazunari Abe

„Ishizuchi“ (2014)

Liisi Koikson (vokaal), TEAM EN

[Lääne-Jaapani kõige kõrgem ja püham mägi, kus käiakse jumalatega kohtumas ja mis võtab inimese oma kaitse alla. Laul on tänuavaldus jumalatele.]

Jaapani taiko-trumme kasutatakse nii klassikalises kui ka rahvamuusikas. Kuigi sõna *wadaiko* tähendab Jaapanis suurt ja kogukat trummi, võivad need muusikainstrumentid olla väga erineva suurusega. Taiko võib tähistada ka ansamblit või musitseerimisstiili. Taiko-trummide valmistamisel kasutatakse suuri ja vanu puid (peamiselt jaapani jalakas, hobukastan). Trummid on kahelt poolt kaetud loomanahkadega, sobivaimaks peetakse kolme- kuni nelja-aastaste mustade lehmade nahku. Häälestuse seisukohalt on kahte tüüpi trumme: *byou-daiko*, mida ei saa häälestata, ja *shime-daiko*, mida saab häälestada. Trumminahad on pingutatud suhteliselt tugevalt.

Trummide läbimõõt võib olla väga erinev, alates 30 cm (*ko-daiko*) kuni 2 m ja enam (*o-daiko*). Kõige suuremad trummid kaaluvad mitu tonni. Populaarseim on pikliku kujuga *nagado-daiko*, mida iseloomustab sügava tämbriga kõla.

Jaapanis mängitakse suuri trumme tihti just suvistel festivalidel, niiskes ja subtroopilises kuumuses, mis muudab inimesed laisaks ja uniseks. Usutakse, et taiko-trummide pöörinas on pinget ja kirge, mis aitab sellest unisusest üles äratada. Põlisusundi *shinto* järgi on kogu maailm hingestatud. Päike on jumal, kuu on jumal, samuti vihm ja mägi. *Shinto* pühamutes asuvate *odaike*'de (suurimad taiko-trummid) pöörin kutsub pühamusse loendamatu arvu *shinto* jumalaid. See on ühtlasi ohvriand, kutse ja tänu jumalustele.

Trummipöörinas kogeme, missugune draama, põnevus ja pinget tekib *jiuchi* (saaterütm), *ouchi* (põhirütm) ja *ma* (paus) vaheldumises ning kuidas mitme inimese koostööst ja ühisest kirest tekib harmoonia.

Kontserdi esimeses pooles kõlavad jaapani traditsioonilid ning taiko-trummide ansambli TEAM EN liikme Kazunari Abe looming. Kava teises pooles loovad eesti muusikud Liisi Koikson, Raun Juurikas, Martin Petermann ja RAM ühes jaapani taiko-artistidega uusi kõlamaastikke, esitades muuhulgas nii eesti ja jaapani rahvalaule kui ka Veljo Tormise meeskooriteoseid.

Jaapani professionaalne taiko-trummar **Yosuke Oda** (*1980) on oma 20-aastase karjääri jooksul esinenud lisaks Jaapanile enam kui

Yosuke Oda
Foto: Takashi Okamoto

30 välisriigis. Tema motoks on elada täiel rinnal ning sama soovib ta ka oma publikule, kellele ta annab oma fenomenaalset trummimänguga edasi positiivset energiat. Yosuke Oda on pühendanud taikole kogu oma elu, esitades väljakutseid selle mängukunsti uutele vormidele ning kasutades taiko-trumme jaapani kultuuri tutvustamiseks kogu maailmas.

1999. aastal asus ta Kodo õppekeskuses omandama teadmisi oma rahva pärandist, nagu taiko, rahvatantsud ja laulud, teetseremoonia, keraamika ja teised kunstid. 2003. aastal liitus ta Kodo Taikokunsti Ansambliga, kellega osales kontsertreisidel Jaapanis, USAs, Kanadas, Itaalias, Prantsusmaal, Saksamaal, Belgias, Austrias, Luksemburgis, Portugalis, Šveitsis, Norras, Soomes, Taanis, Kreekas, Suurbritannias, Hispaanias, Iirimaa, Horvaatias, Türgis, Iisraelis, Vietnamis, Austraalias, Brasiilias, Argentinast, Hongkongis ja mujal. 2017. aastal lahkus ta ansamblist, et keskenduda soolokarjäärile. 2020. aastal lõi Yosuke Oda oma ansambli TEAM EN, kellega on andnud edukaid kontserte paljudes riikides ja kes ka täna meie ette astub. Yosuke Oda on teinud koostööd mainekate kollektiivide ja artistidega: ameerika ansambel Blue Man Group, Orchestra dell'Accademia Nazionale di Santa Cecilia, india tablavirtuoos Zakir Hussain, galiitsia muusik Carlos Núñez, Uus Jaapani

Kazunari Abe
Foto: Hako Kokubo

Filharmoniaorkester, Pariisi Rahvuskooper, Jaapani rokkbänd Brahman, Hollandi rokkbänd BLØF, tantsija Kento Mori, viiuldaja Damián Bolotin, Orquesta de Instrumentos Autóctonos y Nuevas Tecnologías Untref (Singapur) jt. Ta on õpetanud taiko-trummidel mängimise kunsti arvukates töötubades üle maailma.

Lisaks Yosuke Odale astub ansambelis TEAM EN üles veel neli mängijat. **Kazunari Abe** on olnud 14 aastat Kodo Taikokunsti Ansambli liige, samuti on ta teinud solistikarjääri ning esinenud aktiivselt koos eripalgeliste artistidega festivalidel üle maailma, nende seas Saaremaa Mustjala festivalil 2022. aastal. Käesoleva aasta veebruaris andis ta välja oma kolmanda albumi „purify“.

Miku Shibata
Foto: Takashi Okamoto

Kolmas ansambliiliige **Miku Shibata** on kuulunud lapsepõlvest saati kohalikkude taiko-ansambliisse ning esinenud nii kodu- kui ka välismaal. Ta on tegutsenud üle kümne aasta õpetajana Himejis, keskendudes eelkõige erivajadustega lastele. Õpetamisel kasutab ta taikot, kuna usub, et ka kuulmispuudega inimesed tunnetavad selle kõla, aga oma kehaga.

Yuka Kakuma
Foto: Takashi Okamoto

Yuka Kakuma, kes mängib ansambelis taiko-trumme ja *shinobue*-flööti, on samuti varasest noorusest peale kohalikus taiko-ansambelis kaasa löönud. Ta võlub publikut oma eriliselt dünaamiliste etteastete ja puhta tooniga flöödimänguga.

Hana lida
Foto: Takuya Okamoto

Hana lida on saanud muusikalisi mõjutusi oma vanaemalt, kes oli jaapani rahvamuusika ja Fujimoto-Ryu *shamiseni* (keelpill) asjatundja. Tema eeskujul hakkas ka lida Hana seda pilli mängima, veidi hiljem vaimustus aga *tsugaru shamisenist*, mida ta õppis Nobuta Yamanaka käe all, võites sel alal arvukalt auhindu rahvuslikel konkurssidel.

Liisi Koikson
Foto: Sadu-Triste Juurikas

Liisi Koikson on publiku silme ees kasvanud laululapsest kauni häälega artistiks, kelle lihtne, kuid mõjuv stiil on lummanud paljusid kuulajaid. Tema voolavust täis laulud ja siirus loovad kuulajale ruumi inspireerivate unistuste maal. Liisi Koiksoni õrna häält ja sügavat tundlikkust on muusikasõbrad nautinud nii filmides, muusikalilaval kui ka kontserdisaalides.

Olles aastaid ennast otsinud, erinevate stiilidega eksperimenterinud ja mitmekesisest muusikast (sh poplugusid, muusikale ja džäss) esitanud, on Liisi Koikson publikule armsaks saanud eelkõige südamlike džässilike lauludega. Ta on välja andnud albumid „Väike järv“ (2005), „Väikeste asjade võlu“ (2007),

„Ettepoole“ (2010), „Liisi Koikson ja vaikne esmaspäev“ (2012) ning „Coffee for One“ (2017). Lisaks enda albumitele on Liisi üllitanud mitmeid albumeid koostöös erinevate eesti artistidega. Värskeimad neist on duoalbum „Põimumised“ (2023) koos pianist Joel Rimmeliga ning album „TIKS 054“ (2023) koos Sander Mölderiga ja Marti Tärniga, mis sisaldab eestikeelseid laule elektroonilise muusika ja basskitarri koosluses.

Raun Juurikas on õppinud nii klassikalist kui ka džässklaverit ning lõpetanud Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia kompositsiooni erialal. Tegemist on äärmiselt laia profiiliga muusiku, arranžeerija ning heliloojaga, keda tuntakse

Raun Juurikas
Foto: Erakogu

Martin Petermann
Foto: Sohvi Viik

erakordselt põnevate elektrooniliste kõlamaailmade tekitajana. Tema isikupärast helipaletti võib tajuda mitme tuntud Eesti kollektiivi helikeeles. Suure osa tema muusikalisest tegevusest moodustab džässklaveri mängimine erinevates koosseisudes kontsertidel ja stuudiotel – seda pea kõigi eesti džässmuusikutega.

Martin Petermann on mitmekülgne trummar, kes on džäss-, pop- ja rokkmuusika maastikul tegutsenud üle kümne aasta ning salvestanud ja teinud koostööd paljude erinevate artistidega. Ta on tegev koosseisudes nagu Koikson & Bänd, NÖEP, Angus, Alfa Collective, Tobias Tammearu Trio ja Johannes Laas 5tet.

Muusikalise hariduse on ta omandanud Otsa-koolis, Heino Elleri muusikakoolis ning Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias.

Eesti Rahvusmeeskoor on üks tuntumaid ja mainekamaid meeskoore maailmas. Koori asutas 1944. aastal eesti koorimuusika suurkuju Gustav Ernesaks. Järgnevatel aastakümnetel on koori juhitanud Harald Uiibo, Uno Järvela, Olev Oja, Kuno Areng, Ants Üleoja, Ants Soots, Kaspars Putniņš jt. Alates hooajast 2011/2012 on koori kunstiline juht ja peadirigent **Mikk Üleoja**.

Rahvusmeeskoori repertuaar ulatub gregoriaani laulust 21. sajandi muusikani. Eesti heliloojate kõrval on koorile muusikat loonud sellised maailmanimed, nagu Dmitri Šostakovič, Otar Taktakišvili, Gavin Bryars ja Giovanni Bonato. Pidevalt Eesti Rahvusringhäälingule salvestav koor on teinud koostööd ka firmadega Deutsche Grammophon, Sony, Finlandia, Alba Records, GB Records, Virgin Classics, Aurora Ondine, Toccata Classics ja SOOND.

2004. aastal võideti koorimuusika kategoorias Eesti esimene Grammy Sibeliuse kantaatide salvestise eest firmale Virgin Classics, kaastegevad tütarlastekoor Ellerhein, ERSO ja dirigent Paavo Järvi. Viimasel kaheksal aastal on kooril valminud seitse CD-plaati, millest esimene Galina Grigorjeva autoriplaat

Eesti Rahvusmeeskoor
Foto: Jaan Krivel

„In paradisum“ pälvis 2015. aastal Eesti muusikaauhindade galal parima klassikaalbumi tiitli. 2016. aastal ilmus Aurora kaubamärgiga plaat „Te lucis ante terminum“ norra helilooja Henrik Ødegaardi loominguga. Sony märgiga on 2018. aasta album Šostakoviči 13. sümfooniaga, kaastegevad Dresdeni Filharmoonikud ja dirigent Michael Sanderling. Ondine välja antud albumil kõlab Sibeliuse „Kullervo“, kaastegev Soome Raadio sümfooniaorkester ja dirigent Hannu Lintu. Rahvusmeeskoori plaadil „REGIRAM“ kõlavad koori ning ansamblikoosseisu Celia Rose, Tuule Kann ja Robert Jürjendal esituses regilaulude seaded.

Plaadifirma Toccata Classics üllitas 2023. aasta märtsis helikandja „Galina Grigorjeva muusikat meeskoorile“, mida esitavad Rahvusmeeskoor, tšellist Theodor Sink ja dirigent Mikk Üleoja. Mais andis SOOND välja albumi „Baltic Contrasts“, kus kõlab Baltimaade heliloojate Pēteris Vasksi, Justē Janulytē ja Erkki-Sven Tüüri looming.

Eesti Rahvusmeeskoor on oma pika ajaloo jooksul andnud üle 7000 kontserdi alates Eestist kuni Põhja-Ameerika ja Aasiani. Viimase viie aasta jooksul on turneed viinud koori Belgiasse, Leetu, Hiinasse, Hongkongi, Singapuri, Jaapanisse, Šveitsi ja mujale. Pärast paariaastast

välisesinemiste pausi esineti 2023. aasta aprillis Tamperes ja mais Manchesteris, esitades Šostakovitši 13. sümfooniad dirigent John Storgårdsi dirigeerimisel. Mais andis koor *à cappella* kavaga kontserdi Londonis, tuues mainekas Kings Place'i saalis ettekandele Veljo Tormise, Giovanni Bonato, Gavin Bryarsi, Justė Janulytė ja Santa Ratniece loomingut. Kontsert kuulus Songlines Encounters Festivali programmi.

Septembri teises pooles viibis koor kontserditurneel Saksamaal, kus osales Šostakovitši 13. sümfoonia ettekannetel, lavapartneriiks bass Aleksandr Vinogradov, Edela-Saksa Ringhäälingu (SWR) sümfooniaorkester ja dirigent Teodor Currentzis. Kontserdid toimusid Stuttgardi Liederhalle Beethoveni-saalis, Freiburgi kontserdimajas, Mannheimi Rosengartenis ja Hamburgi Elbphilharmonie suures saalis. 2024. aasta veebruaris esines Rahvusmeeskoor taas Hamburgis, kus Elbphilharmonie suures saalis esitati Kent Nagano dirigeerimisel Šostakovitši 13. sümfooniad ja Beethoveni fantaasiat klaverile, koorile ja orkestrile.

2015. aastal omistati Eesti Rahvusmeeskoorile ja Mikk Üleoja riigi kultuuripreemia avalikkuse ette jõudnud väljapaistvate tööde eest.

EESTI RAHVUSMEESKOOR

Peadirigent ja kunstiline juht
Mikk Üleoja

Lauljad

I tenor

Aleksander Arder, Aivar Kaldre, Andrus Kirss, Mart Kroon, Hyun Woo Lee, Priit Lehto, Lennart Mängli, Valnar Neidre, Oliver Povel, Kuldar Schüts, Karel Tohv

II tenor

Priidu Aardam, Mikk Dede, Reio Blond, Madis Enson, Ero Esko, Olev Koit, Markus Leppoja, Grigori Rutškin, Margus Vaht, Mati Valdaru, Margus Vellmann, Rihards Zariņš

Bariton

Peeter Hillep, Hanno Hint, Ott Indermitte, Oleksandr Kadyrov, René Keldo, Kaarel Kukk, Igor Nikiforov, Andrus Poolma, Alo Rammo, Ants Reinhold, Andrus Siimon, Stanislav Šeljahovski

Bass

Andres Alamaa, Jüri Eensoo, Rasmus Erismaa, Arno Jürjens, Taavi Kendra, Aare Kruusimäe, John William Mathre, Nikita Mištšenko, Mait Männik, Juss Tamm, Ranno Tamm, Roland Viilukas

---

Eesti Rahvusmeeskoori juht
Jana Moosar

Juhi assistent-toimetaja
Anu Huntsaar

Administraator René Keldo
Inspitsient Andres Alamaa
Noodikoguhoidja Arvo Aun

Mikk Üleoja on lõpetanud 1997. aastal Eesti Muusikaakadeemia prof Ants Üleoja dirigeerimisklassis ja kaitsnud samas 2004. aastal muusikamagistrikraadi (juhendaja prof Toomas Siitan). Ta on laulnud Maailma Noortekooris (1989–1992), Eesti Rahvusmeeskooris (1994–1996), Eesti Filharmoonia Kammerkooris (1996–2000) ja gregooriuse laulu ansamblis Vox Clamantis (1998–2011).

Mikk Üleoja on olnud Püha Miikaeli poistekoori dirigent, kammerkoori Mattone ja Kaarli koguduse kontsertkoori peadirigent ning õpetanud dirigeerimist Viljandi Kultuuriakadeemias. Aastail 1998–2011 oli ta Eesti Filharmoonia Kammerkoori koormeister. Alates hooajast 2011/2012 on Mikk Üleoja Eesti Rahvusmeeskoori kunstiline juht ja peadirigent.

Mikk Üleoja dirigeerimisel on ilmunud kaheksa plaati, millest viis – Galina Grigorjeva autoriplaadid „In paradisum“ (2014) ja „Galina Grigorjeva muusikat meeskoorile“ (2023), Henrik Ødegaardi autoriplaat „Te lucis ante terminum“ (2016), „REGIRAM“ (2019) ja „Baltic Contrasts“ (2023) – on salvestatud Eesti Rahvusmeeskooriga. Eesti Filharmoonia Kammerkooriga salvestatud plaat „Luule, see ei tule tuulest“ (2007) sai Eesti Kultuurkapitali 2007. aasta preemia ning salvestis nimetati aasta parimaks kooriplaadiks.

Eesti Kontsert: produtsent Tuuli Metsoja, assistent Gerde Kadi Kuusk

Mikk Üleoja
Foto: Jaan Krivel

Galina Grigorjeva autoriplaat „In paradisum“ võitis 2015. aasta Eesti muusikaauhindade jagamisel aasta klassikaalbumi tiitli.

2014. aastal nimetas Eesti Kooriühing Mikk Üleoja aasta dirigendiks. Järgneval aastal omistati talle ja Eesti Rahvusmeeskoorile riiklik kultuuripreemia avalikkuse ette jõudnud väljapaistvate tööde eest. 2024. aastal pälvis Mikk Üleoja Valgetähe IV klassi teenetemärgi.

≡ Eesti
≡ Kontsert

Talvine teekond

Ain Anger bass • Mihkel Poll klaver

Schubert. Laulutsükkel „Talvine teekond“

L 16. MÄRTS 19.00 Pärnu kontserdimaja
K 20. MÄRTS 19.00 Tartu Ülikooli aula
L 23. MÄRTS 19.00 Estonia kontserdisaal

Piletid: Piletilevi | Eesti Kontserdi kassad

eestikontsert.ee

≡ Eesti
≡ Kontsert

PÄRNU
OOPERIPÄEVAD

KLAIPĒDA RIIKLIK
MUUSIKATEATER

GAETANO DONIZETTI

Rügemendi tütar

N 4. JUULI 19.00
Pärnu kontserdimaja

BRONIUS KUTAVIČIUS

Karu

R 5. JUULI 19.00
Pärnu kontserdimaja

Ooperigala

Klaipeda Riikliku Muusikateatri solistid ja orkester
Õhtujuht on Anu Välba.

L 6. JUULI 19.00
Pärnu kontserdimaja

Piletid: Piletilevi | Pärnu kontserdimaja kassa

parnu.eestikontsert.ee

pärnu

SELVER
MUSIC

Sagafreda
hotspot.

SORAINEN

OLEREX

JAZZ
PÄEVAD

LIVIKO
SINCE 1988

HOAJA
PEATOETAJA

admirals

KLAIPĒDA
STATE
MUSIC
THEATRE

HOOAJA
PEATOETAJA

admirals

LIVIKO
— anno 1898 —

AUTOPARTNER

OLEREX

SORAINEN

